

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਜੇ.

ਭਾਰਤ ਦੀ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, -
ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1073 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 4066.

17 ਮਈ 1975 ਈ.

ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1964 ਦਾ XXXVII)— ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਐਕਟ (1955 ਦਾ X)— ਧਾਰਾ 3(2) (f) ਅਤੇ 5— ਪੰਜਾਬ ਚਾਵਲ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਬੰਧ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ 1958— ਧਾਰਾ 3— ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ (LXXIV) 1956) -ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਬੀ)-ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਅਨਾਜ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ-ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ - ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚੇ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ - ਕੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਏਜੰਟ - ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ - ਕੀ ਇੱਕ 'ਡੀਲਰ' - ਲੇਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ - ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਏਜੰਟ, ਅਸਲ ਵਿਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹੀ ਨਤੀਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਕਦੇ ਵੀ ਸੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਏਜੰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਖਰੀਦ ਪੰਜਾਬ ਰਾਈਸ ਪ੍ਰੋਕਿਊਰਮੈਂਟ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ 1958 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰੀਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਜਨਬੀਆਂ, ਯਾਨੀ ਡੀਲਰਾਂ ਜਾਂ ਮਿੱਲਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਕੇ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡੀਲਰਾਂ ਜਾਂ ਮਿੱਲਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਮ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ 13)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਗਮ ਅਨਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਹੈ।

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਨਾਜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਅਨਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੰਡਣ ਜਾਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸ 'ਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਚੌਲ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿਰਫ ਸਥਾਪਨਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਡੀਲਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਯਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿੱਤੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਪਲੱਸ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਗਮ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਧੂ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਨੀਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨਾਜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਿਗਮ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1956 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ 'ਡੀਲਰ' ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 17 ਅਤੇ 18)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਅਧੀਨ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਐਕਟ ਦੰਗਾ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਲਰਾਂ ਅਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 19 ਅਤੇ 22)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਮੰਦਾਮਸ, ਮਨਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ 28 ਮਾਰਚ, 1973 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ (ਅੰਕੜਾ 'F') ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ

The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿੱਲਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋ-ਕਿਊਰਮੈਂਟ ਜਾਂ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪੂਆਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਖਰੀਦੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1948 ਜਾਂ ਸੈਟਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਐੱਫ) ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੀਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ . 1 ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨਾ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇੱਥੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਥੇ ਉਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ (ਅਨੈਕਸਚਰ 'ਐਫ') ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਡੀਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ। 1,93,74,565.84 ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ 5 ' ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਟੈਕਸ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਡੀ.ਐਸ.ਨੋਹਰਾ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰਾ, ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਐਮਸੀ ਚਾਗਲਾ ।

ਐਮ ਐਨ ਫਡਕੇ, ਸ੍ਰੀ ਆਰ ਐਨ ਨਰੂਲਾ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ 1, 4 ਤੋਂ 10 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜੇ ਏਆਈਐਨ , ਜੇ . — (1) ਸਾਡਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 1973 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 4065 ਅਤੇ 4066 ਅਤੇ 1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 5660 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ 1973 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 4066 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਨੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਨਕਲ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਐਫ') ਅਤੇ ਡੀਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿੱਲਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਕਤ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪੂਆਂ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948, ਜਾਂ ਸੈਟਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'F') ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ।

(2) ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ: ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1964 (1964 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 37) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਨੂੰ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਈਸ ਪ੍ਰੋਕਿਊਰਮੈਂਟ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ, 1958 (ਇੱਥੇ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ, ਨਿਗਮ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਇੱਥੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਮਿੱਲਰਾਂ ਤੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਦੇ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਮਿੱਲਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਿਕਰੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਬਿੱਲ ਨਾ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 1 ਜਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਖਰੀਦ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਤਫਾਕਿਕ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਵੀ। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਲ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਬਿੱਲ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ, ਯਾਨੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਰਾਹੀਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਡਵਾਂਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਕਾਇਆ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਪੈਚਿੰਗ। ਇਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ - ਰਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਲੋਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਿੱਲਾਂ ਜਾਂ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿੱਲਰਾਂ ਅਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਗਮ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਡਿਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਵੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ। ਮਾਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਲ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਲ ਆਰਡਰ ਦੀ 31 ਪੂਰੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਲਈ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵੰਡ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ * ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ; ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਮਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਸਰਪਲੱਸ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੇਵਲ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਜਾਂ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।

(5) ਇਹ ਵੀ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਆਈ.ਸੀ.ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 ਤੋਂ 8 ਏਮੇਡੇਸ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਕੁੱਲ ਟੈਕਸ ਰੁਪਏ ਸੀ। 1,93,74,565.84 ਸਾਲ-ਵਾਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਹੈ- ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ 'E'। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ; ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਫਿਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਮੰਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲਗਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 (ਬਹੁਤ ਬੇਚੈਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ, ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਫਾਗਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ 'ਐਫ' ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਝਿਜਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਕਰੀ- • ਟੈਕਸ।

(6) ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਸੇਖੋਂ, ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਖੇਤਰੀ ਮੈਨੇਜਰ (ਇੰਚਾਰਜ), ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਕਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 4 ਤੋਂ 10 ਨੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

n I.

(7) ਵਿਵਾਦ ਦੇ ■ ਇਮੋਰਿਟਸ 1 ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 1973 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ: 4066 ਅਤੇ 1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 5660 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 4065 ਆਫ 1973 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ. * ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਖ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਟੈਕਸ ਲਈ ਮੁੜ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਮਿੱਲਰਾਂ ਜਾਂ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

**The Food Corporation, of, India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)**

(8) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਫਾਗਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਜੇਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 'ਤੇ। ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਵਨਾ ਜਵਾਬਦਾਰਤਾ। ਨੰਬਰ 2, ਅਤੇ 3 ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ ਅਤੇ: ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ। ਟੀ ਐੱਸ

(9) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਿਸਟਰ ਫਡਕੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ (ਜਵਾਬ - ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਗਮ ਦੀ ਫਰਿਆਦ! ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ '3 ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਸਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਨਿਗਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਚੌਲ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਖਣੇ ਹਨ।

(10) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(11) ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਚਾਗਲਾ. ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਅਨੁਬੰਧ "F-10" ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਇਸਦੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ | ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਫੂਡ ਐਂਡ ਸਪਲਾਈਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਲੇਖਾ ਅਫਸਰ ਸ੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਡੀਲਰ, ਜੋ ਕਿ 27 ਨਵੰਬਰ, 1972 ਨੂੰ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅੰਡਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਖਰੀਦਾਂ ਸਨ।

ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1958 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਖਰੀਦ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫਿਰ, ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਰਿਜ਼ਲਟ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਰਾਈਸ ਪ੍ਰੋਕਿਓਰਮੈਂਟ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1958 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਪੈਕਟ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਨੈਕਸਰ “F-12” ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਡੀਲਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਰੀਦ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1958 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਖਰੀਦ ਰਹੇ ਸਨ।”

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਵੀ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਿੱਚ, ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਉਹਨਾਂ ਖਾਸ ਅਧਾਰਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ: -

“(i) ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਰੀਦ ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਾਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਏਜੰਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ (FCI) ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਖਰਚੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(11) chases wag ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਲਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫਾਰਮ ST XXII ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਬਕਾਰੀ

md ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਸਬੰਧਤ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਇਸ ਲਈ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ;

i(iii) * * * * *

i(iv) * * * * * ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜੀਬ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।.....

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

(v) * * * ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਟਰਨ-ਓਵਰ ਦੇ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰੀਦ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(vi) * * * * *

(12) ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ
2 ਅਤੇ 3 ਵਿਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ
ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ, ਜੋ
ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ
ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(13) ਸ੍ਰੀ ਚਾਗਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ
'ਏਜੰਸੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਰਮਦ ਕੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 'ਦੀ ਸਧਾਰਨ
ਤੌਰ' ਤੇ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਏਜੰਸੀ', ਜਿਸਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ:

'ਏਜੰਸੀ' ਉਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ, ਜਿਸਨੂੰ ਏਜੰਟ ਕਿਹਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਜਿਵੇਂ ਕਿ

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਾਂ ਲਈ ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਡਾਇਜੈਸਟ ਵਿੱਚ ¹¹ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :—

ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ('ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ') ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟਸ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ।"

ਏਜੰਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਏਜੰਟ, ਅਸਲ ਵਿਚ, ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹੀ ਨਤੀਜਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਕਦੇ ਵੀ ਸੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਏਜੰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਸ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ—ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। 'ਏਜੰਸੀ' ਦੇ ਇਸ ਅਸਥਾਈ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੱਥਾਂ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ) 'ਤੇ 'ਏਜੰਸੀ' ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਖਰੀਦ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਾਜ ਨਿਗਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਨਬੀਆਂ, ਯਾਨੀ ਡੀਲਰਾਂ ਜਾਂ ਮਿੱਲਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਕੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡੀਲਰਾਂ ਜਾਂ ਮਿੱਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਰੀਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹੁੰ 4 'ਤੇ ਵੀ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਦਾਖਲਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਵਾਦ

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

ਸ੍ਰੀ ਚਾਗਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(14) ਇਸ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਛਗਲਾ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ, ਲੋਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਨੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਜਾਂ ਮਿੱਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਦੋ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚਾਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਈ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਹਨ, ਕਿ ਲੋਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੀਅਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਲੋਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ।

(15) (15) ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ। ਲੋਵੀ ਆਰਡਰ. ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1964 (1964 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 37) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਰਪਲੱਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਚੌਲਾਂ, ਝੋਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨਾਜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਠੀਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਕੰਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨਾਜ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ, ਅੰਦੋਲਨ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਵਿਭਾਗ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਭੋਜਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਪਾਰ ਨੂੰ * ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸੰਗਠਿਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(16) ਸੰਦਰਭ 7 ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਮੇਡ ਐਕਟ, 1955 (1955 ਦਾ 10) ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਆਈਆਰਆਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ, ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ, ਵੰਡ, ਆਦਿ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ-

ii-

ਲਈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇਗੀ: -

"ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ * ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਟਾਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - (a) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ; ਜਾਂ (ਬੀ) ਅਜਿਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਸੋਧੀ ਗਈ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਈਸ ਪ੍ਰੋ- ਕ੍ਰਿਊਰਮੈਂਟ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1958 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(1) ਹਰੇਕ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਮੀਲ, ਜੋ ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚਾਂਗਾ, -

(a) ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਚੌਲਾਂ ਦੀ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਾਤਰਾ; ਅਤੇ

*

4

ਟੀ

(b) ਬੋਲਡ ਗਰੁੱਪ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਦਾ 95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ

ਪਤਲੇ ਸਮੂਹ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਦਾ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ, ਹਰ ਇਨ ਪੰਜਾਬ ਚਾਵਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

The Food Corporation of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)

ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ) ਆਰਡਰ, 1972. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

■*

(2) ਹਰੇਕ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚੇਗਾ: -

- (a) ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਚੌਲਾਂ ਦੀ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਾਤਰਾ; ਅਤੇ
- (b) ਬੋਲਡ ਗਰੁੱਪ ਚਾਵਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਦਾ 95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ: ਪੰਜਾਬ ਰਾਈਸ ਪ੍ਰੋਕਿਊਰਮੈਂਟ (ਲੇਵੀ) (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ) ਆਰਡਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਤਲੇ ਸਮੂਹ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਦਾ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਝੋਨੇ ਦੀ ਹੇਗਿੰਗ ਦੇ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 1972 ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ shaH ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ 'ਪੰਜਾਬ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਉਦਯੋਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੱਥੀ ਚਾਵਲ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

- (3) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਮਿੱਲਰ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ।
- (4) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (5) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਚੌਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਿਗ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੇਚੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

(17) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ ਨੂੰ 'ਡੀਲਰ' ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਫਾਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦੋ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ; (1) ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਨਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧੂ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 'ਪਹਿਲੀ ਸਮਰੱਥਾ' ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ ਫੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਨਿਗਮ ਕੀ ਹੈ? ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਗਮ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨਾਜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਅਨਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਲਈ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵੰਡ। ਸ੍ਰੀ ਚਾਗਲਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਨਿਗਮ, ਲੇਵੀ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਆਰਡਰ, ਦਾ ਕੋਈ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਚੌਲ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ, ਕਿ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿਰਫ ਸਥਾਪਨਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਡੀਲਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"'ਡੀਲਰ', ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

^ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਐਚ. ਅਬਦੁਲ ਬਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਜ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, "ਵਪਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਯਾਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਿੱਤੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ $\pm\pm\pm L$ ^{ਖਲਾਫ਼ੇ} ਦਾ ਸਮਾਂ, ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ⁽¹⁾

(1) (1964) 15 STC 644.

ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝੋ, ਉੱਥੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਲਾਭ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਵੰਡਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੌਂਪੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਗਮ ਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਵਾਧੂ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਫੂਡ-ਡਰੇਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਨੀਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਅਨਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਵੀ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ; ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸਥਾਪਨਾ ਖਰਚੇ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਵੀ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਅਧੀਨ ਅਨਾਜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਿਗਮ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਡੀਲਰ ਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਪਾਰ ਕਹਿਣਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮਿੱਲਰਾਂ ਅਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਅਧੀਨ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਚਿਤਰ ਮਲ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂਪੀ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ। •*M«e**i-**«»»»»»!»
k«W»^J ^O«-|,lBTW,lHumaR>tWI»-... . Ni»lk | <1 I^I|lMHI——■ mu

(2) (1970) 26 ਐਸਟੀਸੀ 344.

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਅਨਾਜ ਦੇ ਡੀਲਰ ਸਨ, ਨੇ ਯੂਪੀ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1959 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰੀ ਫੂਡ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ। ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਣਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਯੂਪੀ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਣਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ > ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ), ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਣਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਟਰਨਓਵਰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਪੀ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ 'ਵਿਕਰੀ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੱਜ (ਰਿਵੀਜ਼ਨ), ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੱਜ (ਰਿਵੀਜ਼ੀਅਨਜ਼) ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਨੇ ਰਾਏ ਲਈ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

- (1) ਕੀ ਯੂਪੀ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1959 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੇਤਰੀ ਫੂਡ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ, ਯੂਪੀ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(h) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਵਿਕਰੀ' ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੂਪੀ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1959 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੇਤਰੀ ਫੂਡ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ?

(20) ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੂਪੀ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1959 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 4 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ: -

- (3) ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚੇਗਾ :
 - (a) ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਣਕ ਦਾ 50 (50) ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ; ਅਤੇ
 - (b) ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਕਣਕ ਦਾ 50 (50) ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ।
- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਣਕ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਦੁਆਰਾ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
4. (1) ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ, ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:
 - (i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਭੰਡਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

- (ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ;
- (iii) ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ;
- (iv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਾਤੇ, ਵਾਹਨਾਂ, ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਕਣਕ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਨੂੰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟਾਕਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਾਅ? ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲੀਬਤ ਹਨ..."

(21) ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

“ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਕਣਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਆਰਡਰ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(d) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਣਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਪੀ ਫੂਡ ਗ੍ਰੇਨ ਡੀਲਰਜ਼ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਆਰਡਰ, 1959 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੈਧ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਦਰ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਣਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਣਕ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਰੋਤ

ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਣਕ ਦੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਰਡਰ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਕਣਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀ-ਦਿਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਕਣਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਜਾ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਲਈ: ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਵਿਕਰੀ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

ਮੁੱਲ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵਿਚਕਾਰ, ਕਣਕ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ 'ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ' ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਧਾਰਾ 3 ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(22) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਖੀ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਪੀ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ *ਚਿਤਰ ਮਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ* ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। *ਚਿਤਰ ਮਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ I)* ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਮਿੱਲਰਾਂ ਜਾਂ ਡੀਲਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੌਲ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(23) ਸ੍ਰੀ ਫਡਕੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿੱਲਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਡੀਲਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ 'ਸੇਲ' ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ: -

- (a) ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਹੈ;
- (b) ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ST XXII ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;
- (c) ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ;
- (d) ਇਹ ਕਿ ਨਿਗਮ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ;
- <e) ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੂਬਾਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਤੋਂ ਚੌਲ ਖਰੀਦੇ ਸਨ;
- (f) ਇਹ ਕਿ ਨਕਲੀ ਕੈਪਾ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਹੈ;
- (g) ਇਹ ਕਿ ਡੀਲਰ ਜਾਂ ਮਿੱਲਰ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਪੂਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਉਸ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;
- (h) ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਨਾਜ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

- (i) ਕਿ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਗਮ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ;
- (j) ਕਿ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਨਿਗਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ;
- <k) ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

(24) ਸ੍ਰੀ ਫਡਕੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਨਿਗਮ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਗਮ ਆਖਰੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ।

(25) ਸ੍ਰੀ ਫਡਕੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫਤਰ ਮੱਲ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿ ਇਹ ਸਲਾਰ ਜੰਗ ਸੂਗਰ ਮਿੱਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ।, (3), ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਤਰ ਮੇਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਸਲਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(26) ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਫਡਕੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਲਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:

(27) ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖੰਡ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗੰਨਾ ਉਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਖੰਡ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਗੰਨੇ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਡਾਇਮੰਡ ਸੂਗਰ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਪੀ ਗੰਨਾ ਸੈੱਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਗੰਨੇ ਦੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸੂਚੀ II ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ 52 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਸਮਵਰਤੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਡਿੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 13 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੰਡ ਗੰਨਾ ਸੈੱਸ (ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1961, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੰਨੇ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਉਗਰਾਹੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1961. ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖੰਡ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਗੰਨੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ। 1961 ਦੇ ਮੈਸੂਰ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 11 ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਗੰਨੇ ਨੂੰ ਮੈਸੂਰ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 11-ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਧ ਸਲਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ਸੂਗਰ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ

(3) (1972) 29 ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਕੇਸ 246.

(4) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 652।'

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ-

- (i) ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਨੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗਨੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ;
- (ii) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੈਸੂਰ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(k) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਅਤੇ
- (iii) ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਗਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਗੰਨਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। :-

“ਫੈਕਟਰੀ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਗਾਈਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਫੈਕਟਰੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਕ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ 95 ਫੀਸਦੀ ਗੰਨਾ ਵਿਕੇਗਾ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ 955 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ।

ਦੀ ਮਾਤਰਾ

ਲਿਆਏ ਅਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਿਲੀਵਰੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਡਿਲੀਵਰੀ ਅਜਿਹੇ ਲਾਟ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਿਲੀਵਰੀ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਤਪਾਦਕ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਲਈ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕ ਅਗਾਊਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੰਨਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਲਮ ਉਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਗਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਨੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ

ਕਾਸ਼ਤ ਆਖਰੀ ਦੇ ਕਾਲਮ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮਾਤਰਾ ਹਨ- ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਨਿਯਮਤ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਿਯੋਜਨ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ 'ਤੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਵੀ ਹੈ। ^

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਸਮਝੌਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਠਨ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ। ਅਣ-ਪਛਾਣੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਜੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖਾਸ ਵਸਤੂਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਪਸ਼ਟ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਉਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਜੈਨਰਿਕ ਵਸਤੂਆਂ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, 100 ਟਨ ਗੰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੂਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ 5,000 ਟਨ ਗੰਨੇ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲਾਟ ਵਿੱਚੋਂ 1,000 ਟਨ ਗੰਨਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਉਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਮਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਸੇਲ ਆਫ਼ ਗੁੱਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਦੋਂ ਅਣਪਛਾਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ, ਭਾਰਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਵਰਣਨ ਦੁਆਰਾ ਅਣਪਛਾਤੇ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਵਰਣਨ ਦੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਿਲੀਵਰੀਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਿਯੋਜਨ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇੰਡੀਅਨ ਸੇਲ ਆਫ ਗੁੱਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਕੈਰੀਅਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਡਿਲੀਵਰੀ, ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਿਯੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੇ ਮੈਸੂਰ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਟੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਟੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: —

ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 'ਸੇਲ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਕਦ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਰ ਤਬਾਦਲਾ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੌਰਗੇਜ, ਹਾਈਪੋਥੀਕੇਸ਼ਨ, ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾ।

(28) Theit ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਇਸ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੀਟਟੋਕ ਬਾਜ਼ੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਸਾਰਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਚੁਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਉਪਜ ਦੇ 95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਲਪ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਝਾੜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਫੈਕਟਰੀ ਬੰਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਨਾ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਕੀਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਢੰਗ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਵਾਦ

ਆਰ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੈਸੂਰ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

(29) From Fromeiaisperusal;hof cthejrobervations,'0reproducedKabo ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਗਠਨ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ: -

ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਰਣੀ

ਸਕੇਲਰ ਜੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

Features in the present case

1. ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਗੰਨੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।	No provision for entering into any mutual agreement and no provision in the Levy.
2. ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ 95 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ	Order from which any features similar to the ones in <i>Salar Jung's</i> case can be spelled out.
3. ਡਿਲੀਵਰੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਸੀ।	
4. ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।	
5. ਡਿਲੀਵਰੀ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।	
6. ਉਤਪਾਦਕ ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਲਈ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।	
7. ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕ ਅਗਾਊਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।	
8. ਭੁਗਤਾਨ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।	
9. ਮਾਲ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ 'ਤੇ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।	

(30) ਮਿਸਟਰ ਡੀ.ਫਾਡਕੇਈ ਨੇ ਬੇਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਲਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ: -

- (1) ਡੀਲਰ ਜਾਂ ਮਿੱਲਰ ਸੀਟਿਟ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਘੱਟ

**The Food Corporation, of India etc. v. State of Punjab etc.
(Prem Chand Jain, J.)'**

ਕੀਮਤ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਐਫਐਨਫ੍ਰਾਈ ਵੀ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਚਾਵਲ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਚੌਲ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। .

- (2) ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।
- (3) ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਚੌਲ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (4) ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੀਲਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (5) ਡੀਲਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (6) ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ।
- (7) Levy ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿੱਲਰ ਅਤੇ ਡੀਲਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- (8) ਮਿੱਲਰ ਅਤੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਚੌਲ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਡੀਲਰ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੌਲ ਨਾ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ।

ਐਫ

(31) ਸਲਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਹਰਲੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਚੌਲ ਲੈਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਫਡਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿੱਲਰ ਅਤੇ ਡੀਲਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਡੀਲਰ ਨੇ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਡੀਲਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ।

(32) ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇਗਾ ਕਿ ਨਿਗਮ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2.

ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣਾ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਫਡਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਖਾਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਡੀਲਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਖਾਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟੈਕਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ST-XXII ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਐਕਟ ਰੋਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਮਿੱਲਰ ਅਤੇ ਡੀਲਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨਾਜ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਗਮ ਨਾਲ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਗਮ ਇਸ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ।

ਟੀ

(33) ਸਲਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਤੱਤ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। 'ਵਿਕਰੀ' ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਜਾਂ ਰਾਜ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵੇਲੇ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(34) ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਥ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਉਤਸੁਕ ਅਤੇ ਮੰਦਭਾਗੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ 1964 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨਾਜ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਗਮ ਦੇ ਦਖਲ ਨਾਲ, ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸਹੀ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(35) ਸ੍ਰੀ ਫਡਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਫਡਕੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਬਦਲਵੇਂ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਇਸ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਪੇਟੈਂਟ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹਰ ਤਰਕ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(36) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (C.Ws. 4065 ਅਤੇ 4066 of 1973 ਅਤੇ 5660 of 1974), ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-

(37) (i) 1973 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 4066 ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਣ ਆਰਡਰ, ਅਨੁਬੰਧ 'F' ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ;

(11) ਨੋਟਿਸ, ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1 ਅਤੇ ਪੀ-2, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5, ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-3 ਅਤੇ ਪੀ-4, 1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 5660 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਮੰਗਾਂ; ਅਤੇ

(111) ਮੁਲਾਕਣ ਆਦੇਸ਼, ਅਨੁਸੂਚੀ 'F' ਅਤੇ 1973 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 4065 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ।

ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 500.

ਆਰ ਐਸ ਐਨ ਅਰੂਲਾ , ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ।—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

£14

I.L.R. Punjab and Haryana (1976)2
www.scunline.com ਦੁਆਰਾ ਸਕੈਨ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ HYPERLINK
"http://www.sccunline.com"।